

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-256/23-U

Název	Dětský domov, Základní škola a Střední škola, Duchcov, příspěvková organizace
Sídlo	Školní 624/1, 419 01 Duchcov
E-mail	sekretariat@ddzsduchcov.cz
IČO	61515582
Identifikátor	600023711
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Blanka Stádníková
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místa inspekční činnosti	Školní 624/1, Hrdlovská 343 Duchcov
Inspekční činnost na místě	28. 2. 2023 – 3. 3. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem, základní školou a střední školou podle příslušných školních vzdělávacích programů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu dětského domova a školních vzdělávacích programů pro předškolní, základní a střední vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Dětský domov, Základní škola a Střední škola, Duchcov, příspěvková organizace (dále „organizace“) vykonává činnost dětského domova (dále „DD“), základní školy (dále „ZŠ“), střední školy (dále „SŠ“) a školní jídelny na dvou místech poskytovaného vzdělávání. V sídle ředitelství jsou umístěny ZŠ, SŠ, čtyři rodinné skupiny DD a školní jídelna. Další tři rodinné skupiny DD pobývají v budově na okraji města.

DD poskytuje dětem s nařízenou ústavní výchovou nebo na základě předběžného opatření plně přímé zaopatření s celoročním nepřetržitým provozem. V době inspekční činnosti pobývalo v sedmi rodinných skupinách 48 dětí. Děti navštěvují ZŠ a SŠ, které jsou součástí organizace nebo mateřské, základní a střední školy ve městě a regionu. Devět dětí je předškolního věku, 32 plní povinnou školní docházku a sedm pokračuje ve středním vzdělávání.

ZŠ a SŠ jsou zřízeny podle § 16 odst. 9 školského zákona. Poskytují základní a střední vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména s mentálním postižením nebo souběžným postižením více vadami. Navštěvují je kromě žáků z DD také žáci z města a přilehlých obcí. Do přípravné třídy bylo v aktuálním školním roce přijato 16 dětí. V oborech vzdělání Základní škola a Základní škola speciální jsou žáci vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů. V době inspekční činnosti se v sedmi třídách základní školy vzdělávalo 68 žáků a jedné třídě základní školy speciální deset žáků. Střední vzdělávání v denní formě v oboru vzdělání 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá podle školního vzdělávacího programu plnilo osm žáků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry rozvoje organizace zohledňují její specifika. Soustředí se na poskytování kvalitního vzdělávání dětem a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a komplexní přípravu dětí z DD k jejich vstupu do běžného života. Stanovené cíle se daří vhodně nastavenými řídicími mechanismy postupně naplňovat. Velký vliv na plnění cílů má podpora ředitelky při vytváření klidné a přátelské atmosféry v celé organizaci a její znalost dětí, žáků i prostředí, ze kterého žáci přicházejí.

Pedagogické vedení organizace je funkční, kromě ředitelky se na něm podílejí její dvě zástupkyně, mezi které účelně rozdělila část organizačních a kontrolních pravomocí. Vnitřní informační systém je zajištěn pravidelnými schůzkami vedení, probíhají neformální setkávání učitelů i každodenní porady vychovatelů. S pedagogickou radou ředitelka projednává zásadní informace o vzdělávání a výchově dětí a žáků. Plán kontrolní a hospitační činnosti je vhodně nastaven a efektivně realizován. Ze závěrů z hospitační činnosti jsou přijímána adekvátní opatření. Jejich účinnost vedení následně ověřuje. Příležitostí ke zlepšení je zaměření hospitační činnosti na častější využívání kooperativních metod výuky v ZŠ a SŠ a plánování týdenní činnosti podle cílů programů rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“) v DD.

Většina pedagogů organizace splňuje kvalifikační předpoklady. Metodickým vedením zkušených pedagogů a vzájemným sdílením zkušeností neměla chybějící odbornost pedagogů v průběhu inspekční činnosti negativní vliv na kvalitu poskytovaného vzdělávání. Metodické orgány ve škole se zabývají kromě průběhu a výchovně-vzdělávacích výsledků dětí a žáků, organizací a strukturou vedení hodin i úpravami kurikulárních dokumentů školy. Stanovením konkrétních kompetencí a sdílením zkušeností se daří členům školního poradenského pracoviště poskytovat poradenské služby učitelům, žákům i jejich zákonným zástupcům. Efektivní spolupráce s pedagogy DD se pozitivně promítá do poskytované

adekvátní podpory žákům. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v souladu s potřebami organizace a zájmem pedagogů. Učitelé se účastnili vzdělávání zaměřeného zejména na zvládnutí krizové komunikace a práci s žáky s vyšší mírou postižení. Pouze někteří vychovatelé DD se z vlastní iniciativy účastní vzdělávacích kurzů. Zřízení pracovní pozice etopeda či psychologa by umožnilo zajistit pravidelnou, soustavnou a odbornou psychologickou nebo speciálně-pedagogickou péči dětem v DD. O děti se zdravotními, popř. psychiatrickými obtížemi je pečováno ve spolupráci s externími odborníky a zdravotnickými institucemi. V DD působí dva muži, děti tak mají možnost identifikovat se s mužským i ženským vzorcem chování. Vhodně nastavená organizace přímé pedagogické činnosti vychovatelů jim umožňuje vést s dětmi ve večerních hodinách individuální rozhovory a poskytovat případnou pomoc. Dostatečným počtem nepedagogických pracovníků je zajištěna péče o děti v pozdních večerních a nočních hodinách.

Ředitelka usiluje o zkvalitňování materiálních podmínek organizace. Veškeré prostory jsou esteticky podnětné, vyzdobené dětskými pracemi. K výuce v ZŠ i SŠ je k dispozici řada didaktických pomůcek a materiálů, učitelé i žáci aktivně využívají interaktivní tabule, počítače, tablety. K výuce slouží relaxační místnost, nově byl vybudován snoezelen. Pro podporu praktických dovedností a pro odborný výcvik slouží adekvátně vybavené odborné učebny. K volnočasovým a sportovním aktivitám škol i DD využívají děti a žáci tělocvičnu, zahrady kolem objektů organizace a prostranství s herními prvky. V areálu školy bylo nově vybudováno multifunkční hřiště. Prostory a vybavení rodinných skupin DD se přibližují podmínkám běžné rodiny. Děti obývají účelně zařízené tří až čtyřlůžkové pokoje, mají k dispozici uzamykatelné skříňky. Stravování probíhá ve školní jídelně, děti z DD si v rámci přípravy na samostatný život připravují některá jídla na rodinných skupinách.

Ke snížení znevýhodnění žáků ZŠ a SŠ a zkvalitnění vzdělávání se škole osvědčila spolupráce s nízkoprahovým centrem ve městě. Na schůzkách společně nastavují vhodné strategie pomoci rodinám i žákům. Škola zajistila vybraným dětem a žákům z rodin s nízkým socioekonomickým statutem poskytování obědů zdarma. I další navázaná partnerství s poradenskými zařízeními, organizacemi města, zřizovatelem, nadacemi a dalšími organizacemi pozitivně ovlivňují činnost celé organizace.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vychovatelé v DD při tvorbě týdenních programů činnosti rodinných skupin vycházejí ze školního vzdělávacího programu a ročního plánu práce. Neplánují však systematicky činnosti, kterými by směřovali k naplňování cílů stanovených v PROD jednotlivých dětí. Při sledovaných činnostech v DD převažovaly odpočinkové a zájmové aktivity dětí, příprava na vyučování a režimové činnosti. V organizaci dne jsou pravidelně po příchodu ze školy a odpočinku zařazovány společné vycházky s možností aktivního pohybu dětí v přírodě. Během přípravy na vyučování byla především mladším dětem věnována potřebná individuální péče, děti byly vedeny ke vzájemné pomoci a spolupráci. Všichni vychovatelé podporovali rozvoj čtenářské gramotnosti a hlasitého čtení s porozuměním. Činnosti byly primárně zaměřeny na poskytování takové míry autonomie rodinných skupin, aby se jejich každodenní život co nejvíce přibližoval životu běžné domácnosti. Děti si udržovaly ve svých rodinných skupinách pořádek, aktivně se podílely na výzdobě ložnic a společných prostor zařízení. V bytech bylo patrné vedení dětí k zaznamenávání jejich vlastního životního příběhu a sociálních vazeb, pokoje zdobily fotografie, výtvarné práce. Děti se při sledovaných činnostech chovaly spontánně, byly komunikativní. Při rozhovorech s dětmi převažovalo jejich pozitivní hodnocení pedagogů i náplně činností. Sdělily, že mohou telefonovat se svými blízkými, mobilní telefony mohou používat volně podle stanovených

pravidel. Vědí, že se mohou obracet se svými stížnostmi a problémy na vychovatele i ředitelku. K podání stížnosti neměly důvod, upřednostňují osobní setkání a pohovory s pedagogy. Kromě kapesného, které dostávají ve výši stanovené právním předpisem, přijímají i osobní dary a peněžité příspěvky k narozeninám nebo dalším obvyklým příležitostem. Nejsou omezovány ve vycházkách, mohou se aktivně zúčastňovat mimoškolních aktivit pořádaných kmenovými školami nebo sportovními oddíly. O spokojenosti svědčí i to, že v uplynulých dvou letech nebyl zaznamenán žádný útek.

Ve sledovaných hodinách ZŠ i SŠ učitelé zohledňovali speciální vzdělávací potřeby žáků. Při komunikaci se žáky uplatňovali vstřícný, respektující přístup, posilovali jistotu a stabilitu v chování tím, že žádoucí chování pozitivně oceňovali. Umožňovali žákům pracovat svým tempem a motivovali je k dokončení své práce. Výuka probíhala v příjemné atmosféře, zařazované metody včetně aktivizačních chviliek podporovaly zapojení všech žáků. Žáci pracovali se zájmem. Efektivitu vzdělávacího procesu zvyšovala potřebná názornost, vyučující efektivně využívali didaktickou techniku. Skupinová práce nebo práce ve dvojicích, která by podporovala rozvoj kooperativních dovedností žáků, případně zvýšila jejich motivaci, byla však zařazena výjimečně. Rozvoj základních komunikačních dovedností v cizím jazyce byl efektivně podpořen poslechovou částí, nácvikem správné výslovnosti i jednoduchými konverzačními situacemi. Výuka v praktické škole efektivně přispívala k upevňování pracovních návyků žáků, dodržování zásad bezpečnosti práce, rozvoji kreativity i jejich manuální zručnosti. Velmi kladně lze hodnotit týmovou spolupráci vyučujících s asistenty pedagoga, jejich činnost byla prospěšná zejména v individuální podpoře žáků v procesu učení, udržení pozornosti nebo při sebeobslužných činnostech. Při výuce ve třídě ZŠ speciální byla vhodně využita diferenciací podle individuálních vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků. K zefektivnění výuky bylo využito vrstevnické učení. Závěry hodin však nebyly vždy využity ke shrnutí učiva a reflexi, zda bylo stanoveného cíle dosaženo.

Děti v přípravné třídě prokazovaly znalosti a dovednosti odpovídající jejich věku a individuálním možnostem. Učitelka společně s asistentkou děti průběžně motivovaly a povzbuzovaly, rozvíjely kreativitu a podporovaly jejich spolupráci.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení v rodinných skupinách DD je plně v kompetenci vychovatelů, případné nedodržení pravidel či negativní hodnocení ze školy řeší vychovatelé s dětmi individuálně. Na rodinných skupinách probíhají hodnocení denních a týdenních činností, aktuálních aktivit, chování i prospěchu dětí. K formování osobnosti dětí využívají vychovatelé také opatření ve výchově. Kladná výchovná opatření, která mohou být pro děti výrazně motivační, jsou v porovnání se zápornými udělována jen výjimečně. Průběžné výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvují, jsou vychovateli sledovány při každodenní přípravě na vyučování. Dětem s výukovými problémy je věnována ze strany vychovatelů zvýšená pozornost při přípravě na vyučování zejména individuální práci nebo důslednější kontrolou.

DD aktivně podporuje kontakt se zákonnými zástupci, spolužáky, kamarády i jinými blízkými osobami. Volnočasová činnost dětí je dle jejich vlastních priorit systematicky podporována především účastí v zájmových útvarech mimo DD. Cílem vychovatelů je zapojení dětí do aktivit, utváření pozitivních postojů k sobě i druhým, rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci. Množství různorodých aktivit (kulturní akce, soutěže, výlety) významně přispívá k rozvoji dětí a aktivnímu trávení volného času.

Pedagogové ZŠ a SŠ pravidelně vyhodnocují výsledky vzdělávání, významnou součástí hodnocení je aktivita žáků ve výuce a jejich motivace ke vzdělávání. Učitelé ZŠ pravidelně vyhodnocují úspěšnost žáků, zejména v hlavních předmětech kurikula a sledují vývoj výsledků vzdělávání v delším časovém úseku. V případě potřeby přizpůsobují žákům vzdělávací podporu. Osvědčilo se doučování žáků ohrožených školní neúspěšností. Zákonní zástupci žáků jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni prostřednictvím žákovských knížek, třídních schůzek, v případě potřeby probíhají individuální setkání. Slovní hodnocení žáků ZŠ speciální na konci každého pololetí obsahuje krátké a obecné vyjádření míry zvládnutí učiva. Chybí hodnocení vzdělávacího pokroku žáka ve vztahu k očekávaným výstupům stanoveným ve školním vzdělávacím programu.

Část absolventů ZŠ pokračuje ve středním vzdělávání v praktické škole příp. v učebních oborech se zaměřením na pomocné práce v oborech prodavač, cukrář, pomocné práce ve stavebnictví aj. Navazující střední vzdělávání v praktické škole rozvíjí zejména vědomosti a dovednosti žáků potřebné k výkonu jednoduchých činností různého profesního zaměření. Děti z DD většinou po dosažení zletilosti odcházejí a školu nedokončí. Pedagogové získávají pozitivní zpětnou vazbu z návštěv dětí, kterým se podaří ukončit střední vzdělání, najít a udržet zaměstnání, začlenit se do společnosti, popř. založit rodinu.

Problémy s chováním žáků škola řeší bezodkladně, což přispívá ke snižování výskytu rizikových jevů. K nejčastějším problémům, které musí ZŠ řešit, patří záškoláctví. Probíhají setkání se zákonnými zástupci, škole se osvědčila spolupráce s pediatrií, orgánem sociálně-právní ochrany dětí. V oblasti primární prevence škola realizuje řadu preventivních programů, tematických besed či exkurzí.

Vzdělávací příležitosti dětí a žáků DD, ZŠ i SŠ jsou rozšířeny o pestrou nabídku dalších aktivit, krátkodobých i dlouhodobých projektů, tematických besed, exkurzí a výletů, kulturně vzdělávacích akcí. Děti a žáci se zapojují také do výtvarných a recitačních soutěží. Škola je organizátorem již tradiční soutěžní přehlídky velikonočních dekorací a originálních způsobů zdobení kraslic žáků duchcovských škol, pořádá prodejní výstavy, prezentuje svou činnost v rámci spolupráce s městem i dalšími organizacemi. Pozornost je věnována zapojení žáků do volnočasových aktivit a kroužků.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Organizace dlouhodobě poskytuje dětem a žákům kvalitní výchovně-vzdělávací prostředí.
- Zlepšily se materiální a prostorové podmínky, bylo vybudováno multifunkční hřiště, herní prvky, snoezelen.

Silné stránky

- Spolupráce s vnějšími partnery, školní projektová a zájmová činnost podporují naplňování vzdělávacích programů a přispívají k celkovému rozvoji osobnosti dětí a žáků.
- Pravidelné zařazování sportovních a rekreačních aktivit podporuje zdravý životní styl a směřuje k minimalizaci rizik spojených s nevhodným chováním.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ze slovního hodnocení na vysvědčení není vždy zřejmá dosažená úroveň vzdělávání žáka, zejména ve vztahu k očekávaným výstupům daných školním vzdělávacím programem. Chybí zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet neúspěchům.

- Cíle jednotlivých dětí stanovené v jejich plánech rozvoje osobnosti dítěte nejsou vždy zapracovány do týdenních programů výchovně-vzdělávacích činností.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy / školského zařízení

- Zaměřit hospitační činnost v ZŠ na zařazování kooperativních metod a forem práce a využívání vlastního a vrstevnického hodnocení žáků.
- Zvážit zajištění pracovní pozice etopeda či psychologa.
- Ke zvýšení motivace dětí v DD využívat častěji pozitivní opatření ve výchově.
- Motivovat pedagogy působící v DD k dalšímu vzdělávání.
- Plánovat týdenní programy výchovně-vzdělávací činnosti s přihlédnutím k naplňování dílčích cílů stanovených v programech rozvoje osobnosti dítěte.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy a školského zařízení ve lhůtě do 10 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Ústeckého kraje včetně Příloh č. 1 a 2 (č. j.: 63/2001, ze dne 11. 1. 2023)
2. Jmenování ředitelkou školy a školského zařízení s účinností od 1. 7. 2005 (č. j.: 155639/04/SMT-3049/04, ze dne 27. 6. 2005) včetně Informace o pokračování dalšího šestiletého období s účinností od 1. 8. 2018
3. Školní řád základní a střední školy vydaný s účinností od 1. 9. 2022
4. Vnitřní řád dětského domova včetně příloh a aktualizací (ze dne 1. 3. 2015)
5. Koncepce rozvoje školy na období školních roků 2022/2023–2024/2025
6. Dlouhodobé strategické cíle na období 2018–2024 (ze dne 15. 1. 2019)
7. Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje o pokračování přípravné třídy na období školního roku 2022/2023 s účinností od 1. 9. 2022 do 30. 6. 2023 (č. j.: KUUK/115407/2022, ze dne 26. 7. 2022)
8. Školní vzdělávací program dětského domova (ze dne 30. 5. 2016)
9. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s platností od 1. 9. 2022
10. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální „Společně to zvládneme“ s platností od 1. 9. 2018
11. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola dvouletá 78-62-C/02, „Škola pro život“ ze dne 1. 9. 2012
12. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání Přípravná třída s platností od 1. 9. 2014
13. Roční plán dětského domova na školní rok 2022/2023
14. Výroční práva o činnosti ve školním roce 2021/2022

15. Třídní knihy, školní rok 2022/2023 (vzorek)
16. Matrika žáků (vzorek)
17. Žákovské knížky žáků (vzorek)
18. Dokumentace metodika prevence a výchovného poradce
19. Záznamy o činnosti rodinných skupin, kniha denní evidence (vzorek)
20. Osobní spisy dětí DD včetně programů rozvoje osobnosti dítěte (vzorek)
21. Týdenní programy výchově-vzdělávací činnosti rodinných skupin (vzorek)
22. Kontrolní a hospitační činnost vedení školy (vzorek)
23. Personální dokumentace zaměstnanců ve vztahu k odborné kvalifikaci, trestní bezúhonnosti a psychické způsobilosti (vzorek)
24. Inspekční zpráva Čj.: ČŠIU-609/17-U

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy a školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Stanislava Kudrmanová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Kamila Havlíčková, školní inspektorka

Mgr. Romana Vencová, školní inspektorka

Bc. Blanka Zoudunová, kontrolní pracovnice

PhDr. Ing. Bc. Lucie Kejvalová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.